

HEGEDŰSNÉ BEM ANDREA¹ – SEBESTYÉN BIANKA² – PACHNER ORSOLYA³

A fizikai környezet hatása a bölcsődei csoportra

Napjainkban fokozott hangsúlyt kap a környezeti nevelés, már a bölcsődékben is. A túl sok inger éppannyira negatív hatású lehet, mint a túl kevés. A kutatás az eltérő berendezésű fizikai környezet hatását vizsgálja a gyermekek játéktevékenységére. 16-38 hónapos kor közötti gyermekeket figyeltünk meg két csoportban 10-10 alkalommal, alkalmanként 30 perces időtartamban a délelőtti szabad játékidő alatt. Naplószerű adatrögzítési módszer mellett a BOMI TCRU szempontsor módosított értékelőlapját alkalmaztuk. Emellett ötpercenként lefotóztuk a gyermekek helyét a csoportszobában. Míg a hagyományos csoportban előfordult kevésbé kiegyensúlyozott légkör, a dzsungel-csoportban a gyermekeknél szinte minden alkalommal békés, harmonikus játék zajlott. A dzsungel-szobában a gyermekek jobban kihasználják a kreatívan berendezett tereket.

1. Bevezetés

A kisgyermek fejlődésében az őt körülvevő környezetnek meghatározó szerepe van. A környezet kialakításánál figyelembe kell venni, hogy támogassa a nyugodt, elmélyült játékot, emellett legyen elegendő figyelemfelkeltő inger a gyermek körül. A túl sok inger éppannyira lehet negatív hatású, mint a túl kevés (Unger, 2017). A bölcsődei csoportszobák néha túlszűfoltnek tűnnek.

A bölcsődék számára a szükséges játékeszközök fajtájára és mennyiségére vonatkozóan a szakmai útmutató pontos irányelveket közöl. A gyermekek létszámának megfelelő számú játék szükséges, amely minden jelen lévő csoporttag igényét képes kielégíteni (Balogh, és mtsai, 2012). Azonban egyre többször tapasztaljuk, hogy a gyermekek nem tudnak ezekből választani, elmélyülten játszani. Az óriási játékkészletben nehezen igazodnak el, a sok játék arra készíti a gyerekeket, hogy minél előbb kipróbálják a másik, érdekesebbnek ígérkezőt is (Payne, 2013). Már Pikler (1976) hangsúlyozta az állandóság fontosságát. Úgy vélte, nem vezet jóra, ha a gyermeket elhalmozzuk játékokkal, hiszen ők többnyire néhány játékhoz ragaszkodnak, és akár hónapokig is eljátszanak egy-egy eszközzel. A Montessori pedagógia szerint nem a játék mennyisége, hanem a kornak megfelelő számú és fajtájú eszközök támogatják a spontán tanulást.

¹ szaktanácsadó, Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény; bem.andrea@ebi.szombathely.hu

² intézményvezető, Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény; sebestyen.bianka@ebi.szombathely.hu

³ PhD, adjunktus, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Pedagógiai és Pszichológiai Kar, Pedagógiai és Pszichológiai Intézet, Szombathely; pachner.orsolya@ppk.elte.hu

A játékeret úgy kell kialakítani, hogy a gyermek kiigazodjon a fizikai környezetben. Törekedni kell a kihívás és megerősítés egyensúlyára (Montessori, 1978). Dauch és munkatársai (2018) kutatása szerint a kevesebb játékeszköz növeli a játéktevékenység minőségét. Kevesebb félélt, de hosszabban játszanak, és egy-egy eszközt többféleképpen használnak a gyermekek.

A játékok mennyisége mellett fontos a csoportszobák esztétikuma is, hiszen az erre való fogékonyság már a korai években kialakul. A kisgyermeknevelők egyéni ízlése megmutatkozik a dekorálásban, berendezésben. Bár nem kívánatos a csoportok uniformizálása, mégis szükséges szakmai irányelveket meghatározni a gyermekek környezetének kialakításához (Papné Gyöngyösi, 2010). Napjainkban fokozott hangsúlyt kap a környezeti nevelés, mely a belső, ember alkotta környezetre is kiterjed. A kisgyermek fejlődését támogatják a természetes alapanyagok, kellemes színek, letisztult formák és tágas terek (Unger, 2017).

Kutatásunkban a játékeszközök mennyiségének és a környezetnek a hatását vizsgáljuk a bölcsődében. Egy hagyományos és egy alternatív módon berendezett csoportszobába járó kisgyermek játéktevékenységének, viselkedésének alakulását figyeljük meg. Célunk, hogy képet kapjunk az esztétikus környezet és a csökkentett játékmennyiség hatásairól.

Feltételezzük, hogy az alternatív berendezésnek köszönhetően a szobában több, a hagyományos csoportban nem kihasznált teret is birtokba vesznek a gyermekek. Továbbá feltételezzük, hogy a játékmennyiség csökkentése egy optimálisabb ingergazdagságot tesz lehetővé, ami hozzájárul a nyugodt légkör és az elmélyült tevékenységek kialakulásához. Emellett azt vártuk, hogy a játékmennyiség csökkenése miatt a konfliktusok száma nő.

2. Módszerek

A természetes, strukturált megfigyelés módszerét alkalmaztuk. Az Intézményvezető és a szülők írásbeli beleegyezését követően 2018. november és 2019. január között a Szombathelyi Egyetemi Bölcsődei Intézmény Napraforgó Bölcsődéjének két eltérő módon berendezett csoportjába járó 16-38 hónapos gyermekeket figyeltünk meg 10-10 alkalommal. A gyermekek anonimitását kódokkal biztosítottuk.

A megfigyeléseket a délelőtti szabad játékidő alatt 30-30 percig, mindkét csoportban azonos napon végeztük. A naplószerű adatrögzítési módszer mellett 5-5 percenként fényképen rögzítettük a gyermekek tartózkodási helyét a csoportszobában.

A gyermekek játéktevékenységének értékelését a módosított BOMI TCRU szempontsor alapján végeztük, mely kitért a gyermekek figyelmének és játéktevékenységének tartósságára,

a kreativitásukra, a csoport légkörére és a konfliktusokra. 0-3-ig terjedő skálán értékeltük a csoport viselkedését a megfigyelések végén.

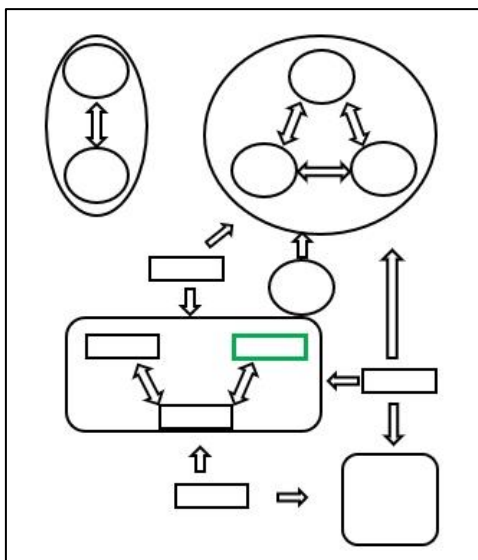
A kvalitatív elemzés mellett leíró statisztikai módszereket (gyakoriság, átlag) és khi-négyzet próbát, t-próbát alkalmaztunk.

2.1. A csoportok bemutatása

A hagyományos csoportban a berendezés kialakítása során a szakmai irányelveket vették figyelembe. A csoport alapterülete 42 m², a falak színe élénksárga, a sötétítő függönyök élénk narancssárgák. A dekoráció az évszaknak megfelelően változó. A csoportszoba hat fő területre különíthető el: puhasarok, szőnyeg, babakonyha, búvósarok, asztal, fodrászat.

A puhasarok a mese színhelye, így a könyvespolc is itt található. A szerepjátékhoz szükséges babák és kellékek emellett, kosarakban, polcon kapnak helyet. A könyvespolc mellett található a fodrászsarok puha szivacsoszákkal, szekrénykével, a szekrény felett tükörrel. A csoportszoba közepén 2 db nagyméretű szőnyeg biztosítja a gyerekek kényelmét az építőjátékokhoz, autózáshoz. A közös falmelletti játékpalcokon az asztali játékok találhatók: logikai, kirakós, alkotójátékok. Az asztalok a polcok előtt vannak. A kisgyermeknevelői asztal alatt egy búvósarok került kialakításra, ahol a gyerekek el tudnak szeparálódni, ha egyedüllétre vágnak. Mellette a babakonyhában szintén a szerepjáték eszközei, számos műanyagból készült tányér, evőeszköz, lábos, pohár, tálalóeszköz található.

A megfigyelés nevelési évében a csoportban 13 gyermek a második nevelési évet kezdte, 1 gyermek csatlakozott a nevelési év kezdetén. A csoport kiegyensúlyozott, összeszokott közösséggé vált, az új gyermek is hamar beilleszkedett (1. ábra). A csoport kor alapján homogén: 2 fő 30 hónapos, 1 fő 31 hónapos, 2 fő 32 hónapos, 3 fő 33 hónapos, 2 fő 34 hónapos, 3 fő 35 hónapos, és 1 fő 36 hónapos. A gyermekek átlagéletkora a vizsgálat kezdetén 33 hónap (SD=1,8). A csoportba 6 lány és 8 fiú jár. A csoportban dolgozó kisgyermeknevelők egyike középfokú szakirányú végzettséggel és 32 év szakmai tapasztalattal rendelkezik, míg társa BA-s végzettségű, 1,5 év szakmai tapasztalattal.

1. ábra: Hagyományos csoport szociogramja
 (kör:lány, téglalap:fiú, zöld: új)
 (Forrás: saját készítés)

A dzsungel-csoport berendezése során a szakmai irányelvek mellett a játéktárgyak mennyiségének csökkentése, a természetes anyagok felhasználása és a kreatív környezet kialakítása volt a cél. A falak többsége fehér, a függöny natúrszínű, a dekoráció kevesebb, és harmonizál a szoba új, funkcionális területeivel. A hagyományos csoporthoz hasonlóan megtalálható a puhasarok, a szőnyeg, a babakonyha, a búvósarok és az asztal. És még négy új terület került kialakításra.

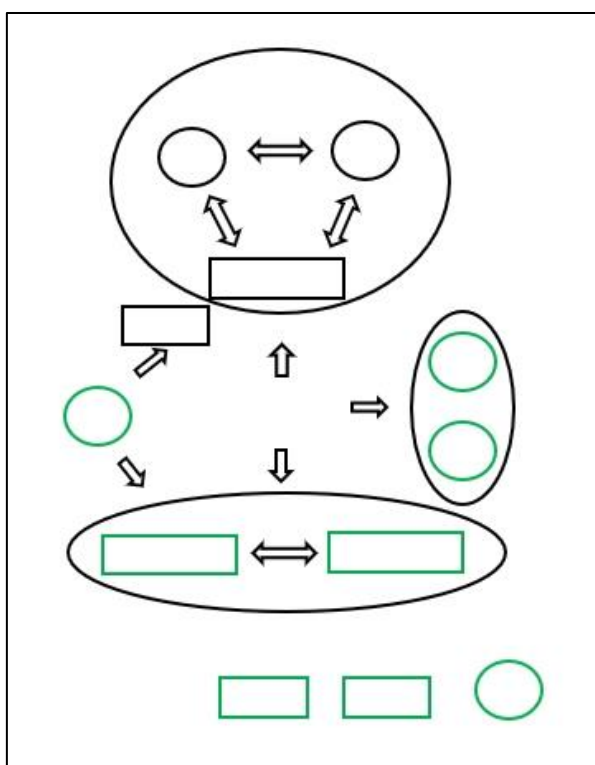
A csoportszoba központi részét képezi az erdő, amelyet két bambuszból készült törzs jelképez. A bambusztörzsekben kialakított odukban, zsebekben textilből készült állatok, babák vannak elhelyezve. A napot jelképezi két bőrből készült dob, egyiket a gyermekek felérik, így hangot is tudnak vele adni. Az erdő mellett két mágnes tábla, és a gyermekalkotások számára egy háromrészes tábla lett elhelyezve.

A másik központi hely a dobogó, amely közvetlenül a puhasarok mellé épült. Körülbelül 15 cm magas, lejtőben végződik. Alkalmat teremt az ugrálásra, csúszásra, így a gyermekek mozgásfejlődése szempontjából számos lehetőséget kínál. Alatta három rekeszben tárolják a konstruáló játékokat. A dobogó része a hangsátor, amely színes textil függönyből készült, és egy fa harangjátékot rejt. A sátor lehetőséget kínál az elbújásra, és a gyerekek élvezhetik a mozgással összekapcsolt hangadást. A dobogó melletti falon bordó textilből készült zsebes tartókban csalogatják a könyvek a gyerekeket.

A dobogó bal oldalán, egy polcon található a háromszintes autópálya, a gyerekek szeretnek eltérő magasságban játszani az autókkal, itt erre lehetőségük van. A polc oldalára textilből készült memóriajáték került.

A polc melletti területen a bábokat és babákat szintén zsebes tárolókban helyezték el. A játéktároló ajtajára lett felszerelve az egész alakos tükör, mellette kosárban a szerepjáték eszközei, különféle változatos textíliából készült színes szoknyák, kalapok, kendők, fátlyak.

A megfigyelés nevelési évében a dzsungel-csoportban 3 kisgyermek már a harmadik, 2 kisgyermek a második nevelési évet kezdte. Novemberig 8 új gyermek csatlakozott. A gyermekek kora heterogén: 1 fő 36 hónapos, 1 fő 36 hónapos, 2 fő 32 hónapos, 1 fő 30 hónapos, 1 fő 28 hónapos, 1 fő 27 hónapos, 2 fő 26 hónapos, 1 fő 25 hónapos, 2 fő 24 hónapos. A gyermekek átlagéletkora a vizsgálat kezdetén 29 hónap volt ($SD=4,43$). 7 lány és 6 fiú jár a csoportba. Novemberre már megfigyelhető volt, hogy a régi gyerekek szívesen játszanak együtt, de még nincs mindenki között együttműködés, előfordul az egyedül játszás is. A csoport még folyamatosan alakuló, fejlődő közösség (2. ábra). Öt kisgyermek saját kisgyermeknevelőjénél maradt, aki ebben az évben új társkisgyermeknevelővel kezdett dolgozni. Mindkét kisgyermeknevelő érettségit követő szakirányú végzettséggel rendelkezik, egyiknek 38 év, míg a másinak 4 év szakmai tapasztalata van.

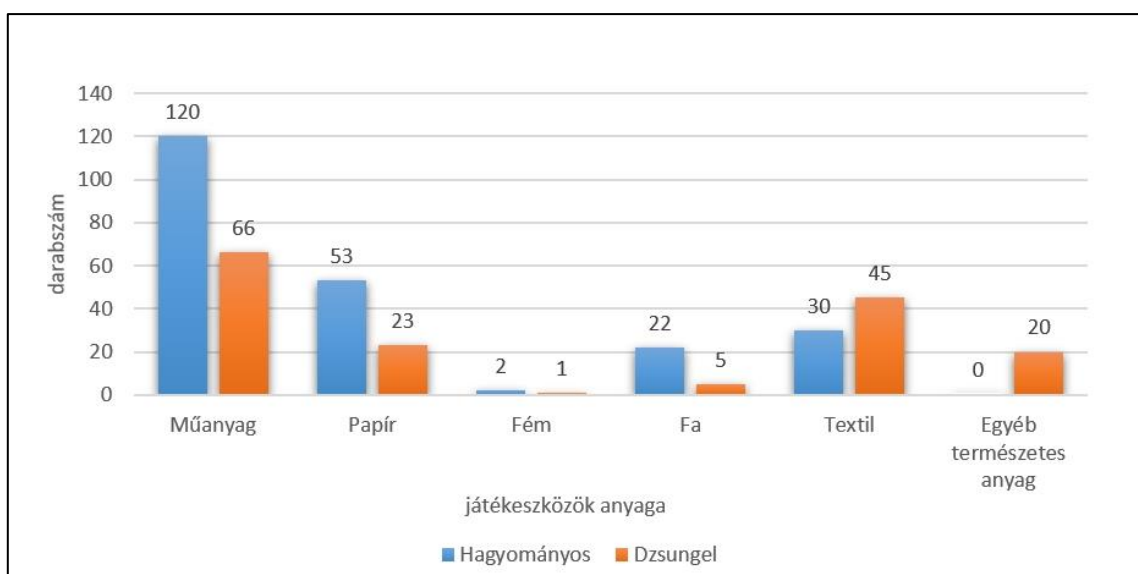

2. ábra: A dzsungel-csoport szociogramja
(Forrás: saját készítés)

3. Eredmények

3.1. A csoportszoba különbségei

A dzsungel-szobában kellemesebbek a színek, tágasabb a tér, így a gyermekeknek is nagyobb játékterület jut. A csoportban több a természetes anyag (3. ábra) és gyakoribbak a más kultúrák jegyei. Jelentősen kevesebb számú játékeszköz található, azok elhelyezése kreatív, praktikus. A hagyományos csoportban összesen 227 egységnyi játékot, a dzsungel-csoportban pedig 160 egységnyi játékot számoltunk össze, tehát körülbelül 30%-kal kevesebb játékeszköz található itt.

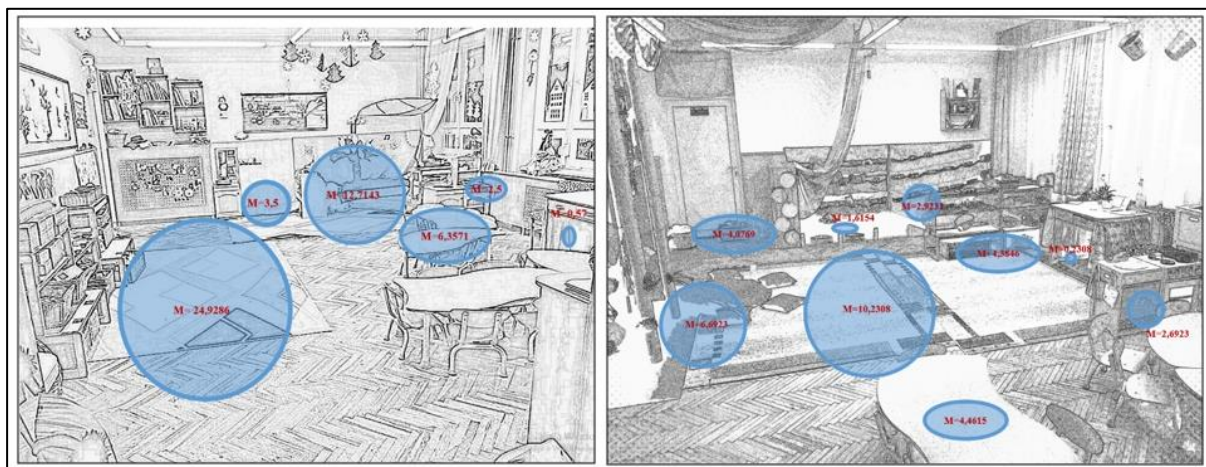

3. ábra: A két csoport játékeszközeinek mennyiségének összehasonlítása
(Forrás: saját készítés)

3.2. A játékterületek preferenciája

Vizsgáltuk, hogy a gyermekek mennyire használják ki a megnövekedett játékteret, a dzsungel-szoba új, funkcionális területeit. Ezeket az eredményeket az 5 percnként készített fotók alapján számoltuk, a tíz megfigyelés adatainak összegzésével. Megfigyelésenként regisztráltuk, hogy egy gyermek hányszor tartózkodott az egyes területeken a lehetséges 6 alkalomból, majd összeadtuk a 10 megfigyelés adatait. Így megkaptuk, hogy a gyermekek milyen gyakran fordulnak elő az egyes területeken. Elsősorban az azonos területeket vetettük össze. A hagyományos berendezésű csoportszobában jelentősen több időt töltenek a puhasarokban ($t=6,816$; $p<0,01$) és a szőnyegen ($t=5,698$; $p<0,01$) a gyermekek, mint a dzsungel-szobában. A többi közös területen nem volt különbség a két csoport között (babakonyha, asztal, bűvösarok) ($p>0,05$). Vagyis a dzsungel-csoportban a gyermekek jobban kihasználják a rendelkezésre álló teret. A játéktevékenység több helyen zajlik, és az új helyeket – mint az erdő, a polc melletti terület, vagy az

autópálya melletti hely – birtokba veszik, és jelentős időt töltenek el ott. Az egyes területeken az előfordulás gyakoriságát a 4. ábra szemlélteti.

4. ábra: A csoportszobák játéktérképe (a körök nagysága az adott játéktérületen a gyermekek előfordulási gyakoriságának átlagával arányos)
(Forrás: saját készítés)

Megvizsgáltuk, hogy a gyermekek helypreferenciáját a szobák különbségén kívül milyen egyéb tényezők befolyásolták. A gyermekek neme nem ($p > 0,05$), de a bölcsődébe járás ideje befolyásolta ($t = 2,503$; $p < 0,05$). A régi gyerekek több esetben játszanak a szőnyegen ($M = 20$; $SD = 10$), mint az újonnan érkezettek ($M = 11$; $SD = 6$). Valamint a puhasarok preferenciája és a gyermekek kora között szignifikáns pozitív együttjárást találtunk ($r = 0,385$; $p < 0,05$).

3.3. A játéktevékenység összehasonlítása a két csoportban

A játéktevékenységek minőségét minden megfigyelés után azonos értékelőlapon rögzítettük. A két csoportot független mintás t-próbával hasonlítottuk össze a különböző szempontok mentén. Nem volt különbség a csoportok játéktevékenységének önállóságában, önfeledtségében és elmélyültségében ($p > 0,05$). Azonos volt a két csoportban a gyermekek elégedettsége, kreativitása, a kommunikáció szintje és a gyermekek igénye a kisgyermeknevelők részvételére ($p > 0,05$).

A nyugodt légkör jellemzőbb volt a dzsungel-csoportra ($M = 2,9$; $SD = 0,3$), mint a hagyományos csoportra ($M = 2$; $SD = 0,8$) ($t = -3,250$, $p < 0,01$). Értékeljük a gyermekek elfoglaltságát is. Itt arra fókuszáltunk, hogy a gyermekek játszanak-e a kérdéses időszakban vagy unatkoznak. A két csoport között jelentős szignifikáns eltérés mutatkozott ($t = 3,151$; $p < 0,01$; $M_{\text{hagyományos}} = 2,1$; $SD = 0,7$; $M_{\text{dzsungel}} = 2,9$; $SD = 0,3$). A dzsungel-csoportban kilenc alkalommal szinte végig

elfoglaltak voltak: ők választottak játéktevékenységet, csupán egy alkalommal kellett ötletadással segíteni játékukat. A hagyományos csoportban a gyermekek az idő nagy részében feltalálták magukat, az idő kisebb részében kellett ötletadással segíteni tevékenységüket. Egy megfigyelés alkalmával tapasztaltuk, hogy unatkoztak, és a kisgyermeknevelők részéről szükséges volt játékot kezdeményezni. Érdekes, hogy ennek ellenére a hagyományos csoport gyermekeire kevésbé jellemző ($M=0,6$; $SD=1,0$), hogy bevonják a kisgyermeknevelőket játékukba, míg a dzsungel-csoportba járó gyermekek az esetek nagyobb részében megosztják ötleteiket a felnőttel ($M=2,4$; $SD=0,9$; $t=-1,897$; $p<0,01$).

A konfliktusok alakulására is kíváncsiak voltunk, hiszen a szabad játékhelyzetben a bölcsődés korú gyermekeknél a konfliktusok leggyakoribb oka a tárgyak birtoklása. A két csoport eltérő mennyiségű játékeszközzel rendelkezik, így feltételeztük, hogy a kevesebb játékeszköz lehet a gyermekek közti ellentét forrása. Egyrészt vizsgáltuk, hogy az eltöltött idő alatt történik-e konfliktus, skálán értékeltük, hogy ez mennyire jellemző a megfigyelés idejében, valamint szám szerint is lejegyeztük az előfordulást. Szignifikáns eltérés mutatkozott a konfliktusosság mértékében ($t=-2,138$; $p<0,05$; $M_{\text{hagyományos}}=2,1$; $SD=1,1, 2$; $M_{\text{dzsungel}}=0,7$; $SD=0,82$). A hagyományos csoportban minden alkalommal volt konfliktus, 5 alkalommal csak rövidebb időszakban fordult elő, és az idő nagy részében kerültek a gyerekek a konfliktusokat, 5 alkalommal azonban többször is kezdeményezték. A dzsungel-csoportban 6 alkalommal egész idő alatt nem történt konfliktus, 2 alkalommal az idő nagy részében a gyerekek kerültek a konfliktusokat és csak kisebb összetűzésre került sor a gyerekek között, ami nem igényelt kisgyermeknevelői beavatkozást. Két alkalommal azonban itt is az idő nagyobb részében előfordult összekülönbözés a gyerekek között.

4. Következtetések

A vizsgálatunk elsődleges célja volt, hogy megfigyeljük, milyen hatással van az új csoportszoba kialakítása a gyermekek játéktevékenységére. Megfigyeléseink szerint a pasztellszínek, a tágasabb tér, a világosabb, ingersegegyenesebb környezet jobban támogatja a harmonikus játéktevékenység alakulását, mint a játékokkal telezsúfolt környezet. A hagyományos csoportban gyakran a gyermekek nem tudtak választani a bőséges játékkészletből, a kisgyermeknevelőnek kellett játékot ajánlania, ez több figyelmet és ötletadást igényelt. A dzsungel-szobában a gyerekek a kevesebb, de jól elhelyezett játékok közül könnyebben választottak. A csoportban a játékeszközök elhelyezése jól tervezett: kevesebb polcon, azokon szellősen foglalnak helyet. Az erdő-

ben kialakított zsebek kiváltják a polcokat és ötletes megoldásokat kínálnak a játékra is. A gyerekek könnyen kiigazodnak a környezetükben, és határozottabbak a játékválasztás során. Várakozásainkkal ellentétben a kevesebb játékeszköz nem vezetett több konfliktushoz, sőt még kevesebb is fordult elő ebben a csoportban. Sikerült alátámasztanunk, hogy az egyszerűbb, természetes anyagok, a használati tárgyak is lehetnek figyelemfelkeltők, és kevésbé okoznak feszültséget a gyermekeknek, mint a rengeteg inger jelentő, játékokkal telezsúfolt tér (Payne, 2013). A szakirodalom szerint a kevesebb játékeszkőzzel felszerelt környezet jobban támogatja a gyermekek játéktevékenységét (Choi, 2015.), amit nekünk is sikerült kimutatnunk, hiszen a dzsungel-szobában jobban elfoglalták magukat a gyermekek, habár a játéktevékenységük önállóságában, elmélyültségében nem volt különbség a két csoport között.

Hipotézisünkkel összhangban a dzsungel-szoba kialakítása inspirálta a gyermekeket az új játékhelyszínek felderítésére: nyolc játékhelyszínt birtokba vettek a kilencből, míg a hagyományos csoportban öt helyszínt használtak a hatból. A dzsungel-csoportban jelentősen kevesebbet tartózkodtak a gyermekek a legnépszerűbb területen, a szőnyegen. Az új játékhelyszíneket is rendszeresen hasznosították: az erdő, az autópálya és a polc melletti terület is nagy népszerűségnek örvendett.

Kutatásunk korlátja, hogy a szobák elrendezésén kívül a gyermekek életkorában és a bölcsődében eltöltött időben is volt különbség a csoportok között. Mivel természetes megfigyelést végeztünk, nem volt lehetőségünk a két csoport összetételének módosítására. Emellett eredményeink értelmezhetőségét korlátozza, hogy csak öt percenként regisztráltuk a gyermekek tartózkodási helyét, vagyis nem tudtuk nyomon követni a fotók közötti időben a gyermekek helyváltoztatását. Fontos szempont lehet még a kisgyermeknevelők hatása a játéktevékenységre, hiszen eltérő nevelési attitűdökkel, szakmai tapasztalattal, illetve iskolai végzettséggel rendelkeznek.

A gyermekek játéktevékenységének megfigyelésével hasznos információkat kaphatunk a gyermekek egyéniségéről és a bölcsődei közösségről. A megfigyelések segíthetnek abban, hogy képet kapjunk a gyermekek által kedvelt helyekről, tárgyairól, és ennek megfelelően alakítsuk az általuk használt tereket. A csoportszobák kialakításánál a szakmai irányelvek mellett vegyük figyelembe az esztétikai szempontokat is. A gyerekeket nagyon sok mesterséges anyag, rengeteg inger veszi körül, ami sok esetben megnehezíti a környezetükben való eligazodást. Fontos, hogy egyszerűbb, élhetőbb életteret biztosítsunk a gyermekeknek a bölcsődékben, és támogassuk az otthoni környezet megfelelő kialakítását is.

BIBLIOGRÁFIA

- Balogh, L., Barbainé Bérczy, K., Rózsa, J., Szombathelyiné Nyitrai, Á., Tolnayné Falusi, M., & Vokony, É. (2012). *A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai*. Szociális füzetek. Budapest, Nemzeti Fejlesztési Ügynökség.
- Gold, Z., Elicker, J., Anderson, T. & Choi, Y. (2015). Preschooler's Physical, social, and engineering play behaviors: differences in gender and play environment : Final Report to the Center for Families Interdisciplinary Research Award (2014). *Technical Report*, pp. 1–7. DOI: [10.13140/RG.2.1.4493.9288](https://www.researchgate.net/publication/290446588_Preschoolers%27_Physical_Social_and_Engineering_Play_Behaviors_Differences_in_Gender_and_Play_Environment) [online] https://www.researchgate.net/publication/290446588_Preschoolers%27_Physical_Social_and_Engineering_Play_Behaviors_Differences_in_Gender_and_Play_Environment
- Dauch, C., Imwallel, M., Ocasio, B., & E. Metz, A. (2018). The influence of the number of toys in the environment on toddlers' play. *Infant Behavior and Development*, 50(2018 Febr.), pp. 78–87. DOI: [10.1016/j.infbeh.2017.11.005](https://doi.org/10.1016/j.infbeh.2017.11.005)
- Papné Gyöngyössi, K. (2010). Alkotótevékenység a bölcsődében. *Iránytű Antológia*, pp. 373–395.
- Payne, K. J. (2013). *Egyszerűbb gyermekkor*. Budapest: Kulcslyuk Kiadó.
- Pikler, E. (1976). A gyerek és a világ. In: *Mit tud már a baba*, pp. 50–56. Budapest: Medicina Könyvkiadó.
- Unger, K. (2017). Környezeti nevelés a bölcsődében. *Kisgyermeknevelő*, pp. 29–35.

HEGEDŰSNÉ BEM, ANDREA – SEBESTYÉN, BIANKA – PACHNER, ORSOLYA

EFFECT OF THE PHYSICAL ENVIRONMENT ON TODDLERS' GROUPS IN EARLY CHILD CARE

Nowadays, there is a great emphasis on environmental education, even in early child care. Too many stimuli can be as negative as too few. The research examines the effect of the differently designed physical environment on toddlers' play activities. Children from 16 to 38 months of age in two differently designed early child care rooms were observed. In both groups 10-10 times, 30 minutes per occasions during the morning free play period. We used log-like data recording method, and also the modified BOMI TCRU observation guide. In addition, we photographed the location of children's play activities in the room every five minutes. While in the traditional group there was a less balanced atmosphere, in the jungle-group almost every time children played peacefully and harmoniously. In the jungle room, children make better use of creatively furnished spaces.